

Bij Kabinetsmissive van 5 juni 2015, no.2015000983, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Financiën, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet tot wijziging van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen en de Belastingwet BES in verband met de implementatie van Richtlijn 2014/107/EU van de Raad van 9 december 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied (PbEU 2014, L359) en om uitvoering te geven aan de door de OESO ontwikkelde Common Reporting Standard (Wet uitvoering Common Reporting Standard), met memorie van toelichting.

Het voorstel van wet voorziet in de implementatie van Richtlijn 2014/107/EU¹ (hierna: de Wijzigingsrichtlijn) en van identificatie- en rapportagestandaarden (de zogenoemde Common Reporting Standard: CRS) die door de OESO zijn ontwikkeld voor de automatische uitwisseling van bepaalde financiële gegevens tussen staten.

De Afdeling advisering van de Raad van State adviseert het voorstel aan de Tweede Kamer te zenden, maar acht op onderdelen een nadere toelichting op het voorstel en aanpassing ervan aangewezen. Bepaalde rekeningen en financiële instellingen, die een laag risico hebben om te worden gebruikt voor belastingontduiking, kunnen worden uitgezonderd van de verplichting tot gegevensverstrekking. Voor de aanwijzing van de rekeningen en instellingen die daarvoor in aanmerking komen ontbreekt echter een wettelijke grondslag en de toelichting maakt bovendien niet duidelijk om welke rekeningen en instellingen het gaat. Daarnaast schiet de transponeringstabel tekort, aangezien het voor een groot aantal onderdelen van de Wijzigingsrichtlijn zeer lastig is om na te gaan of en zo ja waar implementatie plaatsvindt.

1. Inleiding

Het voorstel strekt ertoe “rapporterende financiële instellingen”² te verplichten³ om met betrekking tot bepaalde “te rapporteren personen”⁴ bepaalde financiële gegevens inzake een “te rapporteren rekening”⁵ (bijvoorbeeld saldi van bankrekeningen die worden aangehouden door in het buitenland wonende personen), te verstrekken aan de Belastingdienst. De Belastingdienst wisselt deze gegevens vervolgens automatisch

---

¹ Richtlijn 2014/107/EU van de Raad van 9 december 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied (PbEU 2014, L 359).

² Gedefinieerd in het voorgestelde artikel 2a, eerste lid, onderdeel a, van de WIB (artikel I, onderdeel B), welke definitie ingevolge het voorgestelde artikel 8.133a van de Belastingwet BES (BelBES) (artikel II) van overeenkomstige toepassing is voor de BES-eilanden.

³ Zie de voorgestelde artikelen 10b tot en met 10f van de nieuwe Afdeling 4A (Verplichtingen ten behoeve van de automatische verstrekking van inlichtingen volgens de Common Reporting Standard) van de WIB (artikel I, onderdeel E) en het voorgestelde artikel 8.133a van de BelBES (artikel II).

⁴ Gedefinieerd in het voorgestelde artikel 2a, eerste lid, onderdeel n, van de WIB (artikel I, onderdeel B), welke definitie ingevolge het voorgestelde artikel 8.133a van de BelBES (artikel II) van overeenkomstige toepassing is voor de BES-eilanden.

⁵ Gedefinieerd in het voorgestelde artikel 2a, eerste lid, onderdeel m, van de WIB (artikel I, onderdeel B), welke definitie ingevolge het voorgestelde artikel 8.133a van de BelBES (artikel II) van overeenkomstige toepassing is voor de BES-eilanden.

uit met de (lid)staat waar (in dit voorbeeld) de houder van de rekening woont.⁶ Bij het vaststellen of sprake is van een rekening waarover moet worden gerapporteerd, worden financiële instellingen verplicht om de in de Wijzigingsrichtlijn en in de CRS voorgeschreven identificatie- en rapportagestandaarden toe te passen.⁷ Voor het in Europa gelegen deel van Nederland vindt implementatie (van de Wijzigingsrichtlijn en de CRS) plaats in de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen (WIB) en daarop gebaseerde regelgeving. Voor de BES-eilanden vindt implementatie van de CRS plaats in de Belastingwet BES (BelBES).

2. Uitgezonderde rekeningen/niet-rapporterende financiële instellingen

De verplichting om aan de Belastingdienst gegevens te verstrekken geldt niet met betrekking tot gegevens over “uitgezonderde rekeningen”⁸ als bedoeld in de Wijzigingsrichtlijn. Bij deze uitgezonderde rekeningen gaat het, voor zover hier van belang, om “rekeningen met een laag risico om te worden gebruikt voor belastingontduiking”.⁹ Deze rekeningen met een laag risico dienen volgens de Wijzigingsrichtlijn te zijn opgenomen op een lijst die uiterlijk 31 juli 2015¹⁰ aan de Europese Commissie ter beschikking moet zijn gesteld.

Voorts geldt de verplichting tot gegevensverstrekking niet voor een “niet-rapporterende financiële instelling”¹¹ als bedoeld in de Wijzigingsrichtlijn. Daarbij gaat het, voor zover hier van belang, om “entiteiten met een laag risico om te worden gebruikt voor belastingontduiking”.¹² Ook deze entiteiten met een laag risico dienen volgens de Wijzigingsrichtlijn te zijn opgenomen op de lijst voor de Europese Commissie.

De toelichting op het voorstel vermeldt dat Nederland uiterlijk 31 juli 2015 deze lijst met uitgezonderde rekeningen en entiteiten aan de Europese Commissie ter beschikking stelt.¹³

a. De Afdeling merkt op dat in de definitiebepalingen van “uitgezonderde rekeningen” en “niet-rapporterende financiële instellingen” weliswaar wordt verwezen naar deze door Nederland op te stellen lijst, maar dat daarmee nog geen wettelijke grondslag bestaat voor het aanwijzen van de rekeningen en entiteiten die op lijst

⁶ Ingevolge het voorgestelde artikel 6c van de WIB (voor lidstaten) en het bestaande artikel 6 van de WIB (voor andere staten dan lidstaten). Voor de BES-eilanden ingevolge het bestaande artikel 8.126 van de BelBES.

⁷ Zie het voorgestelde artikel 10a, eerste volzin, van de WIB (artikel I, onderdeel E), welke artikel ingevolge het voorgestelde artikel 8.133a van de BelBES (artikel II) van overeenkomstige toepassing is voor de BES-eilanden.

⁸ Gedefinieerd in het voorgestelde artikel 2a, eerste lid, onderdeel h, van de WIB (artikel I, onderdeel B), welke definitie ingevolge het voorgestelde artikel 8.133a van de BelBES (artikel II) van overeenkomstige toepassing is voor de BES-eilanden.

⁹ Bijlage I, sectie VIII, onderdeel C, onder 17, g), bij de Wijzigingsrichtlijn.

¹⁰ Ingevolge het in artikel 1, tweede lid, onderdeel e, van de Wijzigingsrichtlijn opgenomen nieuwe artikel 7bis, eerste alinea, van Richtlijn 2011/16/EU.

¹¹ Gedefinieerd in het voorgestelde artikel 2a, eerste lid, onderdeel d, van de WIB (artikel I, onderdeel B), welke definitie ingevolge het voorgestelde artikel 8.133a van de BelBES (artikel II) van overeenkomstige toepassing is voor de BES-eilanden. Het gaat daarbij onder meer om - ruwweg - overheidsinstanties, internationale organisaties en pensioenfondsen.

¹² Bijlage I, sectie VIII, onderdeel B, onder 1, c), bij de Wijzigingsrichtlijn.

¹³ Toelichting op het voorgestelde artikel 2a, eerste lid, onderdelen d en g, van de WIB (artikel I, onderdeel B).

komen. Deze grondslag en de criteria die daarbij dienen te worden gehanteerd, dienen alsnog in het voorstel te worden opgenomen. Voor het in Europa gelegen deel van Nederland dienen die criteria overeen te komen met de in de Wijzigingsrichtlijn gehanteerde criteria.¹⁴ Voor de BES-eilanden is die overeenstemming met de Wijzigingsrichtlijn niet noodzakelijk (aangezien de verplichtingen van de Wijzigingsrichtlijn niet gelden voor de BES-eilanden), maar lijkt die overeenstemming wel de bedoeling van het voorstel te zijn (door het van overeenkomstige toepassing verklaren van de voor het in Europa gelegen deel van Nederland geldende definities van “uitgezonderde rekeningen” en “niet-rapporterende financiële instellingen”).

De Afdeling adviseert bedoelde grondslag en criteria, zowel voor het in Europa gelegen deel van Nederland als voor de BES-eilanden, in het voorstel op te nemen.

b. Daarnaast merkt de Afdeling op dat de toelichting niet duidelijk maakt om welke uitgezonderde rekeningen en entiteiten het concreet gaat. Die duidelijkheid zal er voor het in Europa gelegen deel van Nederland inmiddels zijn, nu de toelichting vermeldt dat Nederland de lijst uiterlijk op 31 juli 2015 aan de Europese Commissie ter beschikking stelt. Door het voor de BES-eilanden van overeenkomstige toepassing verklaren van de relevante artikelen van de WIB, lijkt het voor de BES-eilanden om dezelfde rekeningen en entiteiten te gaan. Duidelijk is dat echter niet. Bovendien komt de vraag op of er ook sprake is van specifiek voor de BES-eilanden geldende rekeningen en entiteiten, die immers niet vermeld zullen staan op de lijst voor de Europese Commissie. Ook hierover is de toelichting niet duidelijk.

De Afdeling adviseert in de toelichting aan te geven welke de uitgezonderde rekeningen en entiteiten zijn, zowel voor het in Europa gelegen deel van Nederland als voor de BES-eilanden.

3. Verhouding Wijzigingsrichtlijn/BES-eilanden

De toelichting maakt duidelijk dat het merendeel van de bepalingen van de Wijzigingsrichtlijn voortvloeit uit het overnemen van de door de OESO ontwikkelde CRS. Daarbij zijn in de Wijzigingsrichtlijn, voor zover in de CRS (en in het OESO-commentaar daarop) aan staten keuzeruimte is gelaten, voor de EU-lidstaten keuzes gemaakt die een consistente toepassing binnen de EU garanderen.¹⁵

De Afdeling merkt op dat het in EU-verband maken van keuzes te begrijpen valt vanuit een oogpunt van consistente toepassing (binnen de EU) van de CRS. De toelichting maakt echter niet duidelijk waarom die keuzes ook voor de BES-eilanden de beste keuzes zijn. Voor het Caribische deel van Nederland is immers een consistente toepassing binnen de EU niet aan de orde, terwijl in dat deel van Nederland bovendien sprake is van (handel met) andere rechtsgebieden, en derhalve andere keuzes gerechtvaardigd kunnen zijn. Niet duidelijk is of de bestuurscolleges van de BES-eilanden hierover zijn geraadpleegd, welke opmerkingen zij daarover naar voren hebben gebracht en wat daarop de reactie van de regering is.

---

¹⁴ Het gaat daarbij (voor uitgezonderde rekeningen) om de criteria van bijlage I, sectie VIII, onderdeel C, onder 17, g), bij de Wijzigingsrichtlijn en (voor uitgezonderde entiteiten) om de criteria van bijlage I, sectie VIII, onderdeel B, onder 1, c), bij de Wijzigingsrichtlijn.

¹⁵ Toelichting, paragraaf 3.2, eerste tekstblok.

De Afdeling adviseert in de toelichting op het vorenstaande in te gaan en zo nodig het voorstel aan te passen.

4. Verschillen Wijzigingsrichtlijn/WIB

In het voorstel bestaat op enkele punten een verschil in terminologie tussen de voorgestelde wijzigingen van de WIB en de dienovereenkomstige bepalingen van de Wijzigingsrichtlijn. Deze verschillen zijn overigens eerst te vinden na een lastige zoektocht naar de bepalingen van de Wijzigingsrichtlijn waar de desbetreffende artikelen van het voorstel op zijn gebaseerd (zie daarover ook adviesopmerking 5 hierna).

a. Zo gebruikt het voorstel in de definitie van “te rapporteren persoon” op drie plaatsen het begrip “entiteit”¹⁶ waar de Wijzigingsrichtlijn steeds het beperktere begrip “onderneming”¹⁷ gebruikt. Daarnaast is in het voorstel op verschillende plaatsen sprake van het gebruik van het begrip “persoon uit een deelnemend rechtsgebied”¹⁸ waar de Wijzigingsrichtlijn het beperktere “persoon van een lidstaat”¹⁹ gebruikt. De toelichting op de desbetreffende artikelen van het voorstel gaat niet op deze verschillen in, maar verwijst wel naar het OESO-commentaar op de CRS. Indien deze verwijzing is bedoeld om de keuze voor een ruimer begrip (ruimer dan Europeesrechtelijk noodzakelijk is) te verklaren, dan dient dit (minder impliciet dan thans het geval), in de toelichting tot uitdrukking te worden gebracht.

De Afdeling adviseert in de toelichting op het vorenstaande in te gaan.

b. Ingevolge de Wijzigingsrichtlijn dient, in het geval van een kapitaalverzekering of een lijfrente-verzekering, in de waarde daarvan ook de geldswaarde of waarde bij afkoop te worden begrepen.²⁰ Ook de toelichting op het voorstel duidt daar op, maar dit is niet in de tekst van het voorstel tot uitdrukking gebracht.²¹

De Afdeling adviseert het voorstel aan te passen door het in overeenstemming met de tekst van de Wijzigingsrichtlijn te brengen.

c. De Wijzigingsrichtlijn omschrijft de met betrekking tot een bewaarrekening te verstrekken gegevens als het “gestorte of bijgeschreven totale brutobedrag aan rente, totale brutobedrag aan dividenden en totale brutobedrag aan overige inkomsten”.²² Ook de toelichting hanteert deze formulering, terwijl het voorstel de navolgende formulering kent: het “gestorte of bijgeschreven totale brutobedrag aan rente,

---

¹⁶ Het voorgestelde artikel 2a, eerste lid, onderdeel n, onder 1° en 2°, van de WIB (artikel I, onderdeel B).

¹⁷ Bijlage I, sectie VIII, onderdeel D, onder 2, i) en ii), bij de Wijzigingsrichtlijn.

¹⁸ Zie bijvoorbeeld het voorgestelde artikel 2a, eerste lid, onderdeel o, onder 1° en 2°, van de WIB (artikel I, onderdeel B).

¹⁹ Bijlage I, sectie VIII, onderdeel D, onder 3, eerste volzin, bij de Wijzigingsrichtlijn.

²⁰ Bijlage I, sectie I, onderdeel A, onder 4, bij de Wijzigingsrichtlijn.

²¹ Zie het voorgestelde artikel 10b, eerste lid, onderdeel f, van de WIB (artikel I, onderdeel E) en de toelichting daarop (achtste tekstblok).

²² Bijlage I, sectie I, onderdeel A, onder 5, a), bij de Wijzigingsrichtlijn.

dividenden en overige inkomsten".²³ Niet duidelijk is waarom het voorstel afwijkt van de Wijzigingsrichtlijn, te meer niet nu daarmee onduidelijkheid kan ontstaan over de vraag of het gaat om één brutobedrag (het voorstel duidt daar op) of om drie brutobedragen (waar de Wijzigingsrichtlijn op duidt).

De Afdeling adviseert het voorstel aan te passen door het in overeenstemming met de tekst van de Wijzigingsrichtlijn te brengen.

5. Transponeringstabel

In de transponeringstabel is aangeduid dat artikel 1, tweede lid, onderdeel b, van de Wijzigingsrichtlijn is geïmplementeerd "in de artikelen 2a en 6c en afdeling 4A van de WIB".²⁴ De Afdeling merkt hierover het volgende op.

Bij genoemd onderdeel b van de Wijzigingsrichtlijn gaat het om de kern van het voorstel. Die kern betreft niet alleen het in dat onderdeel b opgenomen nieuwe artikel 3bis²⁵, maar ook de 21 pagina's tekst van de bijlagen I en II bij de Wijzigingsrichtlijn. Mede omdat de voorgestelde wijzigingen van de WIB niet de volgorde en de systematiek van die bijlagen kennen, is het, zonder een duidelijke transponeringstabel, zeer lastig om na te gaan welke onderdelen van genoemd onderdeel b en van die bijlagen I en II op welke plaatsen in de WIB (of in de algemene maatregel van bestuur) zijn (of zullen worden) geïmplementeerd.²⁶ Daarnaast is het ook niet duidelijk of en zo ja waar uitvoering is gegeven aan facultatieve bepalingen van de Wijzigingsrichtlijn.²⁷ Het alleen in de artikelsgewijze toelichting verwijzen naar een bepaling van de Wijzigingsrichtlijn waar het desbetreffende artikel de implementatie van vormt (hetgeen hier en daar gebeurt) biedt nauwelijks soelaas.

De Afdeling adviseert om de transponeringstabel aan te vullen en inzichtelijk te maken op welke plaatsen in de WIB (of in de algemene maatregel van bestuur) artikel 1, tweede lid, onderdeel b, van de Wijzigingsrichtlijn, daaronder begrepen de bijlagen I en II bij de Wijzigingsrichtlijn, zijn (of zullen worden) geïmplementeerd.

6. Inwerkingtreding

De Afdeling merkt op dat de toelichting op artikel III (inwerkingtreding) niet ingaat op de gevolgen van de inwerkingtreding van de Wet raadgevend referendum (Wrr) voor de inwerkingtreding van dit voorstel. Nu zowel de voorgestelde wijziging van de BelBES

---

²³ Zie het voorgestelde artikel 10c, eerste lid, onderdeel a, onder 1°, van de WIB (artikel I, onderdeel E) en de toelichting daarop (eerste tekstblok).

²⁴ Toelichting, paragraaf 7 (Transponeringstabel).

²⁵ In essentie geïmplementeerd in de voorgestelde artikelen 6c, eerste lid, en 10a, eerste volzin, van de WIB (artikel I, onderdeel D respectievelijk onderdeel E).

²⁶ Zo benoemt de toelichting op artikel I, onderdeel E (artikel 10a), van het voorstel - voor de inhoud van de algemene maatregel van bestuur - slechts de secties III, IV, V en VI van bijlage I. Echter, ook sectie II (alleen A tot en met C) alsmede sectie VII van bijlage I bevatten voorschriften (waarvan niet duidelijk is waar die worden geïmplementeerd). Dat geldt ook voor bijlage II, onder 1, 2 en 6.

Anderzijds bevat sectie I van bijlage I uitsluitend voorschriften die niet in de algemene maatregel van bestuur worden geïmplementeerd maar in de WIB zelf. Dat geldt (grotendeels) ook voor sectie VIII van bijlage I; van deze sectie VIII is met betrekking tot de onderdelen C (onder 11 tot en met 16) en E (onder 2, 5 en 6) daarentegen niet duidelijk waar deze worden geïmplementeerd.

²⁷ Zie bijvoorbeeld de facultatieve onderdelen D en E van bijlage I, sectie II, bij de Wijzigingsrichtlijn.

als de implementatie van de CRS met het oog op de automatische uitwisseling van financiële gegevens met andere CRS-staten dan EU-lidstaten, niet rechtstreeks voortvloeien uit de Wijzigingsrichtlijn, is er geen sprake van een uitzondering op grond van artikel 5, onder e, van de Wrr.

De Afdeling adviseert de toelichting aan te vullen.

7. De Afdeling verwijst naar de bij dit advies behorende redactionele bijlage.

De Afdeling advisering van de Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De vice-president van de Raad van State,

Redactionele bijlage bij het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State betreffende no.W06.15.0175/III

- Nu in het bestaande artikel 2, eerste lid, onderdeel a, van de WIB al een definitie is opgenomen van het begrip “Nederland” en het voorstel het begrip “land Nederland” thans introduceert in de WIB (zie onder meer onderdeel f, onder 2°, van het in artikel I, onderdeel B, voorgestelde artikel 2a, eerste lid), in dit artikel 2a, eerste lid, van de WIB tevens een definitie opnemen van het begrip “land Nederland” (vergelijk ook artikel 2, derde lid, onderdeel d, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen), zodat mogelijke verwarring wordt voorkomen.
- In het in artikel I, onderdeel B, van het voorstel opgenomen artikel 2a, eerste lid, onderdeel g, (nieuw) van de WIB de zinsnede “niet zijnde een uitgezonderde rekening” wijzigen in “niet zijnde een uitgezonderde rekening als bedoeld in bijlage I, sectie VIII, onderdeel C, onder 17, van Richtlijn 2011/16/EU”, en onderdeel h van genoemd eerste lid schrappen.
- In het in artikel I, onderdeel B, van het voorstel opgenomen artikel 2a, eerste lid, onderdeel k, onder 2°, van de WIB “een bestaande rekening” wijzigen in “een financiële rekening”, in overeenstemming met bijlage I, sectie VIII, onderdeel C, onder 9, b), van de Wijzigingsrichtlijn.
- In het in artikel I, onderdeel B, opgenomen artikel 2a, eerste lid, onderdeel l, van de WIB “een nieuwe rekening” wijzigen in “een financiële rekening”, in overeenstemming met bijlage I, sectie VIII, onderdeel C, onder 10, van de Wijzigingsrichtlijn.
- Voorzien in een aanpassing van artikel 25 van de WIB, aangezien de daarin opgenomen zinsnede “of inzake inkomsten en vermogens onder een minimumbedrag” vervalt ingevolge het in artikel 1, tweede lid, onderdeel a, van de Wijzigingsrichtlijn opgenomen artikel 8, derde lid, eerste volzin, van Richtlijn 2011/16/EU.
- In de transponeringstabel de toelichting op artikel 1, eerste lid, derde volzin, van de Wijzigingsrichtlijn aanpassen, aangezien bedoelde volzin een te implementeren bepaling bevat, en van een opdracht voor de Europese Commissie (en voor de lidstaten) dus geen sprake is, en bedoelde volzin evenmin deels door de Wbp wordt bestreken.